

Перевірка засвоєння матеріалу проводиться специфічними методами в двох аспектах – теоретичному і конкретно-практичному, враховуючи особливості кожного з них. Економічні знання перевіряються шляхом постановки запитань, що потребують доказів, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, взаємозалежності та взаємообумовленості окремих категорій і законів, застосування теоретичних знань для аналізу економічних процесів і явищ, порівняння сутності економічних категорій, змісту і характеру впливу законів.

Для перевірки засвоєння питань конкретної економіки та організації виробництва доцільно пропонувати нескладні практичні завдання.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, прийоми засвоєння економічних понять, категорій та теорій застосовуються на уроках суспільствознавчих і людинознавчих дисциплін у загальноосвітній школі. Вони сприяють усвідомленню економічних законів на рівні теоретичного узагальнення навчального матеріалу. Міжпредметні зв'язки, узгоджена система економічного виховання у сім'ї, школі та ВНЗ, вивчення психологічної та особистісної зорієнтованості школярів на одержання професії, сприятиме свідомому вибору, що відповідатиме природним здібностям випускників. Необхідність залучення профорієнтаційної інформації при вивченні економічних проблем створить умови для формування особистісного інтересу до соціально значущих професій.

Вивчення майбутніми учителями змісту прийомів формування економічних компетенцій допоможе вмілому використанню їх на практиці і, отже, економічному вихованню. Сім'я, школа та ВНЗ повинні мати узгоджену програму формування економічних вмінь і навичок з тим, щоб вони стали способом життя.

Література

1. Азимов Л. Б., Журавская С. В. Уроки экономики в школе. Активные формы преподавания / Л. Б. Азимов, С. В. Журавская. – М.: Аспект Пресс, 1995. – 71 с.
2. Дружкова А. В. Методика преподавания обществоведения в школе./ А. В. Дружкова. – М.: Просвещение, 1985. – 180 с.
3. Лазебникова А. Ю. Методические вопросы изучения курса «Человек и общество»/ А. Ю. Лазебникова // Преподавание истории в школе.– 1991.– №6. – С.30 – 32.
4. Мильман А. М. Уроки по формированию экономических понятий /А. М. Мильман // Преподавание истории в школе. – 2001.– №3. – С.55 – 60.
5. Мильман А. М. Формирование экономических понятий как условие социализации личности/ А. М. Мильман // Преподавание истории в школе. – 2001. – №1. – С.55 – 59.
6. Нисимчук А.С. Экономическое образование школьников: Кн. для учителя/ А.С. Нисимчук. – М.: Просвещение, 1991. – 160 с.
7. Основные экономические понятия: Структура преподавания: Учеб. Пособие /Ф.Сандерс, Г.Л.Бах, Дж.Д.Карлдервуд, У Ли Хансен, Г.Стейн/ Пер.с англ. – М.: Аспект Пресс, 1995. –119 с. (Программа «Новые книги – российским школьникам»)
8. Побірченко Н.А. Підготовка учнівської молоді до ринкової економіки (на матеріалі загальноосвітньої школи)/ Н.А. Побірченко. – К.: Знання, 1999. – 60 с.
9. Прокопенко И. Ф. Экономическое образование школьников/ И. Ф. Прокопенко. – Харьков, 1995. – 98 с.
10. Рубалова Л. М. Экономическая мысль и экономическая история в школьном образовании/ Л. М. Рубалова // Преподавание истории в школе. – 2001. – №9. – С.46 – 58.
11. Савицкая Е. В. Уроки экономики в школе/ Е. В.Савицкая// Обществознание в школе. –1997. – №5. – С.28 – 35; №6. – С.25 – 30.
12. Савицкая Е. В. Использовать профориентационный потенциал обществознания/ Е. В. Савицкая// История и обществоведение в школе. – 2007. – №9. – С.13–19.
13. Терюкова Т. Школьное экономическое образование в системе знаний об обществе/Т. Терюкова // Обществознание в школе. – 1997. – №5. – С.25 – 28.
14. Терюкова Т. Во что играть на уроках экономики/ Т. Терюкова // Обществознание в школе. – 1998. – №2. – С.38, 43 – 46.

УДК 37. 034

Іваній О.М.
аспірантка Сумського державного
педагогічного університету
ім. А.С.Макаренка

ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

У статті розкрито особливості застосування інноваційних освітніх технологій у процесі поетапного формування правової компетентності майбутніх учителів, позначено та експериментально обґрунтовано педагогічні умови, які забезпечують ефективність правового навчання і правового виховання студентів.

Ключові слова. *Правова компетентність, інноваційні технології, майбутні вчителі, міждисциплінарний підхід, педагогічна практика.*

Іваній Е. *Инновационно-технологические подходы к формированию правовой компетентности будущего учителя.*

В статье раскрыты особенности применения инновационных образовательных технологий в процессе поэтапного формирования правовой компетентности будущих учителей, обозначено и экспериментально

обосновано педагогические условия, которые обеспечивают эффективность правового обучения и правового воспитания студентов.

Ключевые слова. Правовая компетентность, инновационные технологии, будущие учителя, междисциплинарный подход, педагогическая практика.

Ivanii E. Innovative going near forming of legal competence of future teacher.

The peculiarities of the application of the innovational educational technologies in the process of the stage-by-stage formation of the future teachers' legal competence are distinguished in the article, the pedagogical conditions, that provide the effectiveness of the students' legal education and upbringing are marked and experimentally grounded.

Key words. legal competence, innovative technologies, future teachers, interfacultative, pedagogical practice.

Постановка проблеми. Перед українським суспільством постала проблема – виховання громадян, здатних грамотно й компетентно орієнтуватися в системі соціальних, економічних та політичних відносин, їх правовому регулюванні; захищати свої права, діяти відповідно до своїх законних інтересів, не порушуючи норм права. Це потребує підвищення ефективності правового навчання і виховання учнів, що в свою чергу, потребує забезпечення правової компетентності майбутнього вчителя. Розв'язання цього завдання багато в чому залежить від реалізації інноваційних підходів у процесі професійної підготовки студентів педагогічних університетів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні розроблена досить ґрунтовна методологічна база в галузі фахової, загальнокультурної й правової підготовки майбутніх учителів. Цим питанням присвячені праці А.Алексюка, В.Буряка, М.Васильєвої, В.Гриньової, І.Зязюка, М.Євтуха, В.Лозової, С.Сисоєвої, О.Сухомлинської, Г.Троцько, Г.Шевченко та багатьох інших учених. Проблемам правової підготовки, визначенню принципів та критеріїв її змісту, а також формулюванню правосвідомості і правової культури вчителя присвячені праці М.Губи, Д.Грубича, А.Долгової, А.Нікітіна, М.Подберезького, І. Романової, А.Соломаніна, Н.Ткачової, М.Фіцули та інших науковців.

Важливими для дослідження проблеми формування правової компетентності майбутніх учителів у сучасних педагогічних університетах є праці вчених, у яких стверджується необхідність організації професійно-педагогічної підготовки студентів на інноваційних засадах (Т.Іванова, В.Іщенко, Л.Мацук, О.Овчарук, О.Певцова, О.Пометун, Г.Удовиченко та інші). В останні роки виконано ряд робіт, присвячених формуванню правової компетентності майбутніх учителів з використанням інтерактивних підходів [6], застосування інноваційних освітніх технологій [3], спрямованих на комплексне засвоєння студентами правознавства, що є запорукою випереджувального розвитку їх правової компетентності. Однак, якщо брати різні аспекти формування правової компетентності студентів, то активні й інтерактивні підходи лише фрагментарно використовуються в навчально-виховному процесі й недостатньо спеціальних досліджень, в яких розглядаються питання формування правової компетентності майбутніх учителів на інноваційних засадах.

Мета статті – розкрити особливості застосування сучасних інноваційних педагогічних технологій як основного організаційно-методичного засобу формування правової компетентності майбутніх учителів та експериментально перевірити їх ефективність.

Виклад основного матеріалу. Аналіз досліджень із проблеми діяльності особливості (Н.Кузьміна, О.Леонт'єв, В.Тарашенко, В.Шадриков та інші) дає підстави вважати, що здебільшого це поняття вживається у значенні "праця", "робота", "активність", "поведінка". Одиницею аналізу діяльності, за О.Леонт'євим, є дія. Щодо успіху діяльності, то як стверджує С.Рубінштейн, він залежить від знань, умінь особистості та мотивації. Викладене має принципове значення для нашого дослідження, оскільки містить відповіді на суттєві питання, зокрема, пов'язані з психологічною площиною осмислення діяльності, її базових характеристик (предметність і суб'єктивність). Наприклад, на думку, М.Самбора при аналізі виконання особистістю професійних функцій, у процесі вивчення внутрішнього плану поведінки особистістю і правовій системі саме категорія діяльності є основною [8, с.118].

Розглядаючи структурування педагогічної діяльності ряд авторів (Г.Гребенюк, А.Капська, Н.Ничкало, О.Шевнюк та інші) вказують: по-перше, компоненти діяльності потрібно виділяти на основі вимог, що висуваються до умінь вчителя та видів його педагогічної діяльності взагалі, у які він повинен бути залученим в умовах професійної підготовки (це традиційно-конструктивний, гностичний, організаційний, комунікативний і проєктивний компоненти [7, с.14]); по-друге, здійснення професійної підготовки повинно бути поетапним, оскільки розумові дії формуються у процесі зовнішньої діяльності людини, тобто зовнішня діяльність (навчання) є результатом розуміння психічної діяльності [2].

Будь-яка компетентність особистості є віддзеркалювання її уявлень про власні компетенції, вмінням використовувати можливості кожної з них. Не є винятком і правова компетентність учителя, де репрезентовані "інструментальні" ("знання", "вміння") та "термінальні" ("досягнення", "відповідальність") правові компетенції [5, с.31]. Отже, цей різновид компетентності студента "вибудовується" на базі використання відповідних знань, умінь, досвіду, наявних її цінностей і життєвої позиції щодо означеної сфери майбутньої професійної діяльності.

На молодших курсах навчання студентів у педагогічному університеті принципово важливим є педагогічні зусилля, що спрямовані на усвідомлення майбутнім учителем вагомості свого соціально-

професійного призначення. На старших – по-перше, на вироблення позитивно-активного ставлення до обраного фаху, по-друге, на засвоєння гуманітарної ідеї прав людини, що живить їх будь-яку за предметною специфікою майбутню професійну діяльність.

При розробці моделі формування правової компетентності майбутнього вчителя [4] ми виходили із того, що правова компетентність характеризує наявність у вчителя системи правових компетенцій та відбиває його готовність і здатність виконувати професійну діяльність у відповідності зі своїми ціннісними орієнтаціями в межах ustalених норм права. Правова компетентність, являючись особистісною характеристикою вчителя, постає як засіб його правової діяльності, що забезпечує вирішення різних правових завдань - ситуацій, запозичених із педагогічної практики. Процес вирішення завдань складає технологію правової діяльності як складової правової компетентності вчителя.

Структуру правової компетентності ми представили у вигляді трьох взаємопов'язаних компонентів: мотиваційно-ціннісного, когнітивного та операційно-діяльнісного [4, с.22]. Взаємозв'язок цих компонентів характеризує системний, цілісний характер досліджуваного феномену. Виявлення операційно-діяльнісного компоненту обумовлено ознаками когнітивного, а саме сформованістю правових знань й умінь, досвіду практичної діяльності. В той же час процес діяльності, в якій формується й виявляється операційно-діяльнісний компонент, активізує розумову роботу студентів, усвідомлюючи цінність правових знань і умінь. В результаті підвищується їх пізнавальна активність, мотивація діяльності, що сприяє формуванню мотиваційно-ціннісного компоненту.

Взаємозв'язок компонентів дозволяє на певному етапі підготовки вчителя в якості основного завдання виділити розвиток одного із компонентів та на основі взаємодії з іншими забезпечити цілісний вплив на формування правової компетентності особистості студента.

У зв'язку з вищезазначеними, ми визначили *етапи* формування правової компетентності майбутнього вчителя, які спрямовано на активний вплив процесу розвитку суб'єктивного відношення студента до правової діяльності: 1-й етап – пред'явлення правових цінностей, аналіз і усвідомлення правових ціннісних орієнтацій (мотиваційно-ціннісний компонент); 2-й етап – прийняття правових ціннісних орієнтацій (когнітивний компонент); 3-й етап – реалізація правових ціннісних орієнтацій в діяльності, поведінці (операційно-діяльнісний компонент).

При формуванні правової компетентності майбутніх учителів ми розгортали ідею поетапного поглиблення правової освіченості студентів, вироблення у них активної громадянської позиції у правовій сфері і професійно-правовій діяльності. Шляхами реалізації окресленої ідеї слугували: використання правового середовища педагогічного університету, де підтримуються правові настанови і соціально-правові цінності (нормативно-правові організації навчально-виховного процесу, студентського самоврядування тощо); формування достатнього рівня правової компетентності на засадах змісту дисциплін гуманітарного та професійно зорієнтованих циклів, забезпечуючи їхнє міждисциплінарне інтегрування (в умовах традиційного організаційно-навчального підходу в послідовності основної освітньої програми); впровадження спецкурсів з правової тематики, включення правових компонентів у програми педагогічних практик як корегуючої та узагальнюючої ланки системи теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів.

Основний експеримент проводився зі студентами Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка (126 студентів). У межах викладання курсів "Правознавство" (3-й курс навчання), "Основи конституційного права України" (4-й курс навчання), спецкурсу "Правова компетентність учителя" (5-й курс навчання) використовувалися спеціальні освітні технології, спрямовані на розвиток особистості, які сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку їхнього суб'єктивного досвіду, творчих та рефлексивних здібностей.

Ці технології ґрунтовані на поетапному включенні до навчально-виховного процесу методів активного та інтерактивного навчання: організації і проведенні бесід, дискусій, навчальних ігор, "мозгового штурму", "круглого столу"; контекстно-прикладних, інтегративно-модульних, проблемного навчання (розгляд юридичних казусів тощо), навчання в співробітництві "малими групами"; проєктивної діяльності (навчально-виховних методів); підготовки рефератів, доповідей, оглядів нормативно-правового апарату і інформаційно-технічних джерел, використання курсових та дипломних робіт правової спрямованості тощо. Під час вибору активних та інтерактивних методів правової освіти враховувалися завдання конкретних занять з правових дисциплін та педагогічних практик.

Формування правової компетентності в логіці реалізації професійної підготовки здійснювалося у відповідності з поетапним розвитком особистості і видами діяльності студентів педагогічного університету.

Так, на *першому етапі* (3-й курс навчання) в якості пріоритетного ми вибрали розвиток мотиваційно-ціннісного компоненту правової компетентності. В експериментальному процесі на цьому етапі вирішувалися наступні завдання: 1) активізувати інтерес студентів до занять в галузі прав і свобод людини і громадянина; 2) поповнити знання студентів про значущість права в майбутній діяльності; 3) активізувати ціннісні настанови на права людини як загальнолюдської цінності.

При вирішенні поставлених завдань вважали за необхідне включити теоретичні і проблемні дискусійні заняття мотиваційного і когнітивного характеру (бесіди, дискусії, аналіз тощо). Особливу увагу звертали на особливості і проблеми професійно-педагогічного спілкування у правовій сфері. Для студентів третього курсу в

якості правового компоненту в зміст безвідривної педагогічної практики було внесено вимоги: ознайомитися з нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність освітнього закладу; проаналізувати складові цих документів (представити контент – аналіз не менше 8-ми документів).

На *другому етапі* (4-й курс навчання) в якості пріоритетного напрямку вибрали формування когнітивного компоненту правової компетентності студентів. Вирішувалися наступні завдання: 1) поглибити і систематизувати правові знання студентів; 2) активізувати роботу з опанування студентами методами ведення дискусії з правових питань; 3) актуалізувати потребу студентів у самореалізації.

Поставлені завдання вирішувалися за допомогою контекстно-прикладних, інтегративно-модульних технологій (включаючи і тестування), навчання в співробітництві тощо. На цьому етапі студенти включаються у всі форми правового навчання і правового виховання, набувають впевненості й самостійності. Під час проходження педагогічної практики у восьмому семестрі студентам пропонувалося (в доповнення до існуючих вимог) розробити та провести захід (виховну годину, батьківську зустріч тощо); спрямований на поповнення правових знань суб'єктів освітнього процесу (учнів, батьків), разом з учнями розробити соціальну рекламу, спрямовану на їх правову освіту.

На *третьому етапі* розвитку особистості студента (5 курс навчання) в значній мірі відбувалася реалізація правових ціннісних орієнтацій діяльності, поведінці. В якості пріоритетного тут виступав розвиток операційно-діяльнісного компоненту правової компетентності майбутніх учителів. До завдань, які вирішувалися на цьому етапі ми віднесли: 1) підвищення ступені професійно-правової готовності до майбутньої педагогічної діяльності; 2) пошук студентами раціональних шляхів та форм професійно-правової підготовки; 3) опанування соціально-правовими технологіями в процесі професійної діяльності. Ці завдання в значній мірі вирішувалися за допомогою спецкурсу “Правова компетентність учителя” (Всього 54 години: 20 – лекції, 28 – семінари, 24 – самостійна робота) та в процесі проходження студентами переддипломної педагогічної практики.

В програмі спецкурсу передбачається поєднання теоретичного і практичного навчання на основі семи навчальних модулів: педагогічна деонтологія, правові норми освітніх відносин, правові відносини в загальноосвітньому закладі, механізми реалізації правових компетенцій учителя, діяльність правозахисних організацій (в сфері освіти), методичні основи правової самоосвіти, самостійна робота. Структурні елементи, які визначають зміст кожного модуля дозволяють вирішити в процесі проведення спецкурсу наступні завдання: сформулювати сукупність уявлень про правову компетентність учителя; навчити основам професійної діяльності в загальноосвітніх закладах та адекватно оцінювати свою поведінку у відповідності з нормами етики, моралі і права; сформувати навички комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу; опанувати основами правових технологій (правового навчання і правового виховання учнів, участь у управлінні школою тощо); досягти обізнаності студентів у діяльності правозахисних організацій; озброїти студентів методикою аналізу динамічних змін законодавства України, правової освіти й самоосвіти.

Для студентів п'ятого курсу навчання в якості правового компоненту переддипломної педагогічної практики пропонувалася розробка та реалізація навчально-пізнавальних, навчально-професійних, навчально-дослідних проектів (наприклад, “Я. Праця. Мої права”, “Рука допомоги учню”, “Реалізація системи правового виховання учнів” та інші). Частина семінарських занять спецкурсу проводили після закінчення педагогічної практики, де обговорювалися (й захищалися різні правові проекти) ситуації педагогічної діяльності, які вимагали застосування педагогічних технологій з використанням норм права. Особлива увага при підведенні підсумків педагогічної практики приділялася питанням: спрямування студентів до сприйняття педагогічної реальності в правовому контексті; сформованості теоретичних знань і практичних умінь студентів щодо правового навчання і правового виховання учнів; усвідомленню цінності права в педагогічній діяльності тощо.

Рівні сформованості правової компетентності студентів, визначені після закінчення кожного етапу (виявлені на основі розробленої нами системи її діагностики [5]) демонструють стійку тенденцію до зменшення кількості студентів, що мають низький рівень розвитку правової компетентності збільшення їх кількості на середньому і високому рівнях (табл.1).

Таблиця 1

Динаміка рівня сформованості правової компетентності

Рівні сформованості правової компетентності	Кінець етапу		
	Першого, %	Другого, %	Третього, %
Низький	40,4	28,4	10,6
Середній	48,0	50,5	52,0
Високий	11,6	24,1	37,4

В процесі теоретичного і експериментального дослідження виявлено педагогічних умов, які забезпечують ефективність формування правової компетентності майбутнього вчителя. Нами, зокрема, являються: організація у педагогічному університеті середовища, де підтримуються правові настанови й соціально-правові цінності; поетапна реалізація правової освіти студентів (правового навчання і правового

виховання) протягом всього періоду їх навчання в межах навчально-професійної, наукової, соціокультурної діяльності та діяльності в періоди педагогічних практик; прагматизації (зближення змісту дисциплін з профілем підготовки та специфікою майбутньої професійно діяльності), впровадження в послідовності основної освітньої програми: поетапне діагностування сформованості правової компетентності майбутніх учителів, здійснення педагогічної і психологічної підтримки процесу розвитку правової компетентності студента.

Зазначене вище дає змогу дійти **висновку**:

Виявлено, що цілісний процес формування правової компетентності майбутнього вчителя пов'язаний з його професійною підготовкою уявляє собою послідовність його етапів (пред'явлення правових цінностей і усвідомлення правових ціннісних орієнтацій; прийняття правових ціннісних орієнтацій; реалізація правових ціннісних орієнтацій в діяльності, поведінці). Поетапне формування правової компетентності студентів забезпечується системою дидактичних засобів і інноваційних технологій, які з переходом на наступний етап змінюють свої характеристики. Ефективність формування правової компетентності майбутнього вчителя можлива при обов'язковому дотриманні створених в процесі професійної підготовки педагогічних умов.

Перспективи подальшого наукового пошуку ми пов'язуємо з активізацією правового навчання і правового виховання майбутніх учителів з опорою на найновітніші інформаційні ресурси.

Література

1. Головченко В. Правові механізми формування правосвідомості студентів / В. Головченко // Право України. – 2006. - №4. – С.100-103.
2. Гребенюк Г.С. Використання інноваційних технологій у професійно-педагогічній діяльності курсових офіцерів // Проблеми підготовки студентської молоді до навчально-пізнавальної діяльності: Зб.наук.пр. // Проблеми сучасного мистецтва і культури. – Київ: Науковий світ, 2002. – С.45-40.
3. Грубіч Д.Ю. Шляхи підвищення якості правової освіти в педагогічних університетах // Проблеми інженерно-педагогічної освіти: Зб.наук. пр. – Харків: Українська інженерно-педагогічна академія, 2005. – №10. – С.82-86.
4. Іваній О. Структурно-функціональна модель формування правової компетентності майбутнього вчителя // Проблеми підготовки сучасного вчителя: Зб.наук. пр. Умань: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2011. – С. 21-31.
5. Іваній О. Діагностика сформованості правової компетентності майбутнього вчителя / О.Іваній // Імідж сучасного педагога. - 2011. – №8(105). - С. 32-37.
6. Кічук Я.В. Правова компетентність соціального педагога: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд.пед.наук: спец. 13.00.04 "теорія і методика професійної освіти" / Я.В. Кічук. – Одеса, 2011. – 20 с.
7. Ничкало Н.Г. Перспективні напрями досліджень з проблем професійного становлення особистості фахівця // Дидактика професійної школи: Зб. наук. пр. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – Вип.3. – С.12-19.
8. Самбор М. Інтерес у праві: поняття, сутність, структура / М. Самбор // Право України. – 2006. - №1. – С.116-119.

УДК 908:94 (477):371.315

Луника О.В.

викладач кафедри методики викладання суспільних дисциплін Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка

ВИКОРИСТАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ У НАВЧАННІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

У статті подано класифікацію краєзнавчих джерел, розкрито методику відбору краєзнавчого матеріалу відповідно до видів джерел з історії рідного краю, визначено принципи відбору краєзнавчого матеріалу, умови ефективності його використання та нормування обсягу локальної історії у програмовому курсі історії України в основній школі.

Ключові слова: краєзнавче джерело, краєзнавчий матеріал, відбір краєзнавчого матеріалу.

Луника О.В. Использование краеведческого материала в преподавании истории Украины в основной школе.

В статье подана классификация краеведческих источников, раскрыта методика отбора краеведческого материала в соответствии с видами источников по истории родного края, определены принципы отбора краеведческого материала, условия эффективности его использования и нормирования объема локальной истории в программном курсе истории Украины в основной школе.

Ключевые слова: краеведческий источник, краеведческий материал, отбор краеведческого материала.

Lunika O. Use of regional material in teaching of history of Ukraine at basic school.

Classification of regional sources is given in the article, the method of selection of regional material is exposed in accordance with the types of sources from history of native edge, principles of selection of regional material,